

NEDELJA

ANALIZE • VESTI • STAVOVI

**Cena nafte Brent ostaje u rasponu 70-80 USD
za barel**

**Putin ima načine da isporuči gas Evropi
Rusija 2024. povećala isporuku gasa Evropi za 14
odsto
Vlada Srbije formirala timove za pregovore sa Rusima**

Transnafta

PETROL

Energija za život

SNOGA

SADRŽAJ

NAFTA

Ovo su energetske perspektive u 2025.	OVDE
Cena nafte Brent ostaje u rasponu 70-80 USD za barel	OVDE
Exxon i Shell očekuju slabije rezultate	OVDE
Norveška povećava investicije u gas i naftu.....	OVDE
Osam članica OPEC+ dobrovoljno smanjuje proizvodnju.....	OVDE
Tramp od Britanaca traži otvaranje nalazišta Severnog mora	OVDE
UNKS: Kretanje cena nafte Brent	OVDE

PRIRODNI GAS

Kijev i Moskva potvrdili: Nema više protoka gasa preko Ukrajine	OVDE
Prestanak dotoka gasa preko Ukrajine diže cene u nebo.....	OVDE
Putin ima načine da isporuči gas Evropi	OVDE
Fico tvrdi da je obezbedio snabdevanje Slovačke gasom	OVDE
Rusija pretekla SAD u snabdevanju EU gasom.....	OVDE
Norvežani lane proizveli rekordnih 124 milijarde kubika gasa.....	OVDE
Nemačka poslanica traži oživljavanje Severnog toka 2.....	OVDE
Turci traže nova nalazišta gasa u Crnom moru	OVDE
Rusija 2024. povećala isporuku gasa Evropi za 14 odsto	OVDE
Prvih 525 km nemačke mreže za vodonik ove godine	OVDE
Romgaz obezbedio kredit od 100 miliona evra.....	OVDE

Crude Oil Brent, DEC 27, 2024 – 09.27 GMT – 74.05 \$ oilprice.com

WPC
ENERGY
SERBIA

NATIONAL
COMMITTEE

SADRŽAJ

REGION

Vlada Srbije formirala timove za pregovore sa Rusima	OVDE
Vučić: Srbija će očuvati energetska bezbednost	OVDE
State Department: Ne prejudiciramo sankcije NIS-u	OVDE
Bajatović: Srbija ima dovoljno gasa	OVDE
Sindikati najavili potpisivanje kolektivnog ugovora u INI	OVDE
Kazahstan nudi milijardu dolara za Lukoilovu rafineriju u Burgasu?.....	OVDE
OMV snabdeva Nemačku gasom iz Crnog mora.....	OVDE
Moldavija kupuje gas od Bugarske	OVDE
Srbiji iz Azerbejdžana dva miliona kubika gasa dnevno	OVDE
Nacionalizuje se Moldovagaz.....	OVDE
UNKS: Cene goriva u regionu.....	OVDE

Ovo su energetske perspektive u 2025

U svom izveštaju Energy Outlook 2025 analitičari investicione banke Jefferies identifikovali su 10 ključnih problema koji oblikuju globalnu energetiku.

„2024. godina je bila godina energije, a verujemo da će 2025. biti slična, a deregulacija u SAD i rastuća globalna potražnja će biti ključni pokretači učinka“, kaže se u izveštaju.

1) Jeffries napominje da investitori očekuju da će prirodni gas (natgas) i LNG imati koristi od „stimulacije potražnje“ pod novom administracijom SAD. Izgledi za infrastrukturu prirodnog gasa ostaju pozitivni, jer bi poboljšane dozvole i razvoj mogli da podstaknu rast.

Po njihovom mišljenju, „deregulacija je na kraju pozitivna za osnove prirodnog gasa Severne Amerike“.

2) „Severnoamerički prirodni gas.“ Očekuje se da će potražnja za LNG nadmašiti kapacitet skladištenja prirodnog gasa u zimu 2025-26. U Jeffries-u predviđaju da će infrastrukturna uska grla dovesti do promena cena jer potražnja nadmašuje ponudu.

3) „Globalna makroekonomija nafte: ponuda, politika i Iran naspram potražnje:“ Banka predviđa rast ponude van OPEC+ kako bi odgovarao rastu globalne tražnje 2025. godine.

Predviđa se da će Kina i Indija značajno doprineti rastu tražnje. Međutim, geopolitički rizici oko Irana mogli bi da poremete tržišta, jer bi potencijalne američke sankcije na iranski izvoz mogle da utiču na snabdevanje.

„Svako smanjenje iranskog izvoza verovatno bi bilo nadoknađeno povećanjem snabdevanja OPEC+, što bi delimično smanjilo višak slobodnih kapaciteta“, dodali su analitičari.

4) Iako je prevelika ponuda nafte i dalje zabrinjavajuća, izveštaj vidi potencijalnu stabilizaciju ako se iranska nafta ukloni sa tržišta. Rast proizvodnje u SAD usporava, a fokus je na prinosu akcionara.

5) „Izgled za LNG: Da li se teza o prevelikoj ponudi stoji i dalje? Zalihe LNG-a se smanjuju zbog kašnjenja projekta i potražnje veće od očekivane.

Investiciona banka ističe mogućnost povećanja cena usled potražnje gasa u Evropi i Aziji. Posle 2025. dodatne isporuke iz SAD, Katara i Kanade mogle bi da oslabe tržište.

6) „Globalno snabdevanje rafinerijama: Šta se desilo sa višim cenama u sredini ciklusa? Jeffries očekuje da će se globalna ponuda i potražnja za preradu (S&D) skromno smanjiti u drugoj polovini 2025. Zatvaranje kapaciteta u azijsko-pacifičkom regionu će poništiti povećanje kapaciteta u drugim regionima, što će dovesti do pooštavanja bilansa neto proizvoda.

7) Konsolidacija u sektoru se nastavlja i postoji prostor za dalje aktivnosti.

8) Srednji tok: Da li je još sigurna luka? Midstream ostaje u lošoj poziciji usred snažnog rasta količine LNG-a i potražnje za električnom energijom. Džefris ističe infrastrukturne projekte u ključnim basenima kao što su Perm i Apalačije kao pokretači stalnog interesovanja za ovaj sektor.

„Očekujemo da će sektor srednjeg toka nastaviti da privlači pažnju investitora kao način za ulaganje u rast obima uz ograničavanje izloženosti ranoj volatilnosti cena zbog ograničenog kapaciteta skladištenja u Severnoj Americi jer proizvodnja nastavlja da raste“, rekli su analitičari Jefferies-a.

9) Da li će SAD strože sprovesti sankcije Iranu? Jeffries napominje da su američke sankcije „floti u senci“ ključno pitanje. Strože sankcije mogle bi da potisnu tankere sa tržišta, podižući spot stope i korišćenje.

„Ako se 85 veoma velikih tankera za prevoz sirove nafte ukloni sa tržišta pod strožim sprovođenjem, mogli bismo da vidimo skok ukupnog korišćenja tankera sa 85% na 95%, što bi dovelo do viših cena transporta,“, navodi se u izveštaju.

10) „Međunarodne kapitalne investicije – da li će ispuniti očekivanja? Predviđa se da će kapitalne investicije u ofšoru rasti 2025. godine, iako sporijim tempom. Investitori su oprezni zbog usporavanja rasta, ali banka očekuje dalje dobitke vođene globalnom potražnjom za energijom.

Cena nafte Brent ostaje u rasponu 70-80 USD za barel

Prosečna cena sirove nafte tipa Brent 2025. godine ostaće u rasponu od 70 do 80 dolara po barelu u odsustvu ozbiljnih šokova, smatraju stručnjaci koje je anketirao **TASS**. Međutim, tržište je i dalje zabrinuto zbog politike novoizabranog predsednika SAD Donalda Trampa i ekonomskog rasta u Kini.

„Ukoliko ne dođe do ozbiljnih ekonomskih ili geopolitičkih šokova, prognoza za 2025. godinu ukazuje da će raspon od 70-80 dolara po barelu ostati. To je od koristi za sve glavne učesnike na tržištu“, rekao je Igor Isaev, šef analitičkog centra za Evropu brokera Mind Money.

Prema njegovom mišljenju, dodatni pritisak na tržište nafte mogao bi biti stvoren slabljenjem privrednog rasta u Kini, što bi moglo dovesti do smanjenja tražnje. „Međutim, trenutna politika Kine, uključujući kupovinu nafte po sniženim cenama od Irana i Rusije, omogućava joj da kompenzuje domaće ekonomske izazove i minimizira uticaj na svetske cene“, kaže ekspert. Analitičar Finama Nikolaj Dudčenko napominje da bi u osnovnom scenariju prosečna cena brenta u 2025. godini mogla da bude u rasponu od 76-77 dolara po barelu. Istovremeno, on pominje i alternativni pesimistički scenario. Prema njegovom mišljenju, smanjenje geopolitičkih

sukoba i nesuglasica u OPEC+ moglo bi da spusti cenu Brent-a na 60-65 dolara po barelu. „U pozadini pobede Donalda Trampa na predsedničkim izborima u SAD, pojavila se zabrinutost da bi SAD mogle značajno da povećaju proizvodnju nafte. Tramp se oglasio i u vezi sa rešavanjem rusko-ukrajinske krize, koja bi mogla da snizi cenu nafte na 40 dolara za barel“, dodaje on.

Zauzvrat, Aleksej Belogorjev, direktor istraživanja na Institutu za energetiku i finansije, uveren je da bi u osnovi cene nafte trebalo da nastave da se spuštaju do raspona od 60-70 dolara po barelu.

„Mislim da će prosečna godišnja cena i dalje ostati iznad 70 dolara, ali prognoze koje se još pojavljuju da će se konsolidovati u regionu od 75-80 dolara mi se čine previše optimističnim.

Prema rečima Belogorjeva, jedino što može da podrži cene nafte je politika sankcija SAD, pre svega u odnosu na Iran. Prema ekspertu, zbog sankcija Iranu, oko 0,5 miliona bpd nafte može napustiti tržište. „Ali mnogo toga zavisi i od sprovođenja planova OPEC+ (isključujući Iran) za povećanje sopstvene proizvodnje. Ovaj rast može da nadoknadi svako smanjenje Irana za nekoliko meseci“, zaključuje on.

Exxon i Shell očekuju slabije rezultate

Exxon očekuje da će ostvariti slabiji profit u četvrtom kvartalu 2024. zbog nižih marži prerade, saopštila je kompanija u podnesku SEC ove nedelje, procenjujući gubitak na 1,75 milijardi dolara.

Ovaj uticaj bi delimično bio nadoknađen sredstvima od prodaje imovine, ali bi gubitak i dalje bio oko 600 miliona dolara, prenosi **Reuters**. Ovo bi bio drugi kvartal zaredom koji bi imao negativne efekte slabijih marži prerade u Exxonu. Kompanija je takođe upozorila na takav uticaj na njen učinak u trećem kvartalu. Ažuriranje je usledilo nakon drugog kvartala koji je nadmašio očekivanja kada je Exxon zabeležio svoju drugu najveću zaradu u drugom kvartalu u deceniji, pošto je akvizicija Pioneer Natural Resources podstakla rekordnu kvartalnu proizvodnju i

najveću proizvodnju nafte od spajanja Exxon-a i Mobil-a.

Uprkos slabijim maržama prerade prošle godine, dugoročno gledano, Exxon planira veću proizvodnju. U ažuriranju iz decembra, kompanija je saopštila da planira da poveća proizvodnju za 18% tokom godina do 2030. godine, na 5,4 miliona barela u toj godini, u poređenju sa 4,58 miliona barela dnevno u 2024.

Exxon je rekao da će povećanje biti izazvano većom proizvodnjom u Permu i Gvajani. U permskom moru, proizvodnja dostiže 2,3 miliona barela dnevno, dok bi operacije u Gvajani trebalo da porastu na 1,3 miliona barela dnevno do 2030. Shell je u sredu smanjio izgleda za proizvodnju tečnog prirodnog gasa za četvrti kvartal i rekao je da se očekuje da će rezultati trgovine naftom i

gasom biti znatno niži nego u prethodna tri meseca.

Shell je prošlog meseca saopštio da se povlači od novih investicija u priobalne vetrogeneratore i deli svoju elektroenergetsku diviziju nakon opsežne revizije poslovanja, što je deo težnje generalnog direktora Wael Sawana da se fokusira na najprofitabilnije delove.

Najveće svetske kompanije za naftu i gas zabeležile su pad profita tokom 2024. nakon rekordne zarade u prethodne dve godine kako su

se cene energenata stabilizovale i globalna potražnja za naftom oslabila.

Shell, najveći svetski trgovac LNG, rekao je da će rezultati trgovanja za diviziju u četvrtom kvartalu biti znatno niži nego u prethodna tri meseca zbog isteka ugovora o hedžingu koji je Shell sklopio 2022. da bi se zaštitio od potencijalnog gubitka ruske proizvodnje nakon invazija na Ukrajinu.

Takođe se očekivalo da će trgovanje u sektoru hemikalija i naftnih derivata biti znatno niže u odnosu na kvartal zbog manje sezone tražnje.

Norveška povećava investicije u gas i naftu

Nakon što su ove godine dostigle rekordne vrednosti, očekuje se da će norveške investicije u naftu i gas 2025. porasti još više. Veća razvojna aktivnost na novim projektima i cena inflacije u velikoj meri su doprineli povećanju norveških investicija u naftu i gas u 2024. Norveška nafta i Očekuje se da će investicije u gas ove godine iznositi oko 22,9 milijardi dolara, što je rekord svih vremena, prema statističkom uredu zemlje. Prethodni rekord iznosio je 20,4 milijarde dolara u 2014. kada su cene nafte bile veoma visoke, a kompanije su još uvek mnogo trošile na nove projekte nafte i gasa, prenosi **Oilprice**.

Očekuje se da će skandinavska naftna supersila nastaviti da ulaže velika sredstva u fosilna goriva u narednim godinama. Naftne i gasne kompanije koje posluju u Norveškoj očekuju da će uložiti oko 24,68 milijardi dolara 2025. godine, objavilo je u decembru industrijsko udruženje Offshore Norge. Grupa je ispitala 14 kompanija, uključujući Equinor, Aker, Var Energy, ConocoPhillips i Shell, koje predstavljaju skoro celokupnu proizvodnju nafte i gasa u zemlji. Kompanije planiraju da počnu bušenje na 45 istražnih bušotina u norveškim vodama 2025. godine, što je povećanje sa 41 ove godine i najviši nivo od 2019. Povećanje novih istražnih projekata odražava rast potražnje za prirodnim gasom iz Norveške, nakon početka sukoba u Ukrajini i naknadnih sankcija

Rusiji. Norveška je najveći proizvođač nafte i gasa u Zapadnoj Evropi, sa proizvodnjom većom od 4 miliona barela dnevno, a vlada ima za cilj da nastavi da povećava proizvodnju nekoliko decenija.

U decembru, Var Energy i Equinor objavili su da su otkrili novo otkriće nafte u svojoj istražnoj bušotini Cerisa u blizini operativnog sredstva u Barenčovom moru. Operateri procenjuju da otkriće sadrži između 1,3 i 4,8 miliona kubnih metara obnovljivog ekvivalenta nafte. Ovo je bilo četvrto po redu nalazište u regionu.

Pored novih istraživačkih aktivnosti u norveškim vodama, Equinor je u decembru najavio i planove za novo zajedničko ulaganje 50/50 sa Shellom koje će omogućiti spajanje njihovih aktivnosti u Velikoj Britaniji kako bi se stvorio najveći nezavisni proizvođač nafte i gasa na severu Ujedinjenog Kraljevstva. Dve kompanije su u zajedničkom saopštenju objavile da će novi poduhvat pomoći „održavanju domaće proizvodnje nafte i gasa i sigurnosti snabdevanja energijom u Velikoj Britaniji“. U saopštenju se dalje navodi: „S obzirom da nekada plodan basen sada sazreva i proizvodnja prirodno opada, kombinacija portfelja i stručnosti omogućiće nastavak ekonomskog oporavka ovog vitalnog resursa Ujedinjenog Kraljevstva.“

Osam članica OPEC+ dobrovoljno smanjuje proizvodnju

Osam zemalja OPEC+ nastaviće da dobrovoljno smanjuju proizvodnju nafte za 2,2 miliona barela

dnevno (bpd) tokom prvog kvartala 2025. kako bi uravnotežile tržište nafte, prenosi **news.day.az**.

Pozivajući se na TASS, portal tvrdi da se samo osam zemalja OPEC+ pridržava se ograničenja proizvodnje nafte od 2,2 miliona barela dnevno od početka 2024: Rusija, Saudijska Arabija, Alžir, Irak, Kazahstan, Kuvajt, UAE i Oman.

Ove zemlje su od oktobra 2024. planirale da postepeno ukidaju ograničenja i obnove proizvodnju, a sačinjen je i odgovarajući raspored. Međutim, povećanje proizvodnje je prvobitno odloženo do decembra, zatim do kraja 2024. godine, a na poslednjem ministarskom sastanku OPEC+ – do kraja prvog kvartala 2025. Potpredsednik ruske vlade Aleksandar Novak rekao je da su akcije OPEC+ usmerene na ne destabilizujući tržište nafte u periodu niske zimske tražnje.

Prema novom rasporedu oporavka proizvodnje nafte objavljenom na sajtu OPEC-a, rast proizvodnje planiran je za period od aprila 2025. do kraja septembra 2026. Međutim, moguće su izmene ovog rasporeda u zavisnosti od situacije na tržištu nafte. Pored toga, do kraja 2026. ovih osam zemalja OPEC+ će dobrovoljno smanjiti proizvodnju za još 1,65 miliona barela dnevno. Što se tiče kvota za proizvodnju nafte u okviru sporazuma OPEC+, promene u 2025. godini će

uticati na samo jednu zemlju – UAE. U početku je ova zemlja trebalo da od januara 2025. postepeno povećava proizvodnju u okviru svoje kvote za 300 hiljada bpd. Prema novom planu, UAE će početi da povećava proizvodnju od aprila 2025. i završiće ovaj proces do kraja septembra 2026. godine.

Rusija, Irak i Kazahstan nisu u potpunosti ispoštovali svoje obaveze da dobrovoljno smanje proizvodnju nafte 2024. godine, pa su se ove zemlje obavezale da će kompenzovati prekomernu proizvodnju. Ovaj proces je počeo u avgustu i trebalo je da traje do kraja septembra 2025. godine.

Na poslednjem sastanku OPEC+, ove tri zemlje dobile su produženje perioda kompenzacije do kraja juna 2026. A do kraja 2024. trebalo je da podnesu ažurirane rasporede kompenzacije za prekomernu proizvodnju sekretarijatu OPEC-a. Ovi rasporedi još nisu objavljeni.

Prema prethodnom rasporedu, Rusija je trebalo da nadoknadi višak proizvodnje nafte u iznosu od 480 hiljada b/d, Kazahstan – 699 hiljada b/d, a Irak – 1,44 miliona b/d.

Tramp od Britanaca traži otvaranje nalazišta Severnog mora

Novoizabrani američki predsednik Donald Tramp kritikovao je energetske politiku britanske vlade zahtevom da zemlja „otvori“ basen nafte i gasa Severnog mora i da se reši vetroelektrana.

Severno more je jedan od najstarijih priobalnih naftnih i gasnih basena na svetu gde proizvodnja stalno opada od početka milenijuma. Istovremeno, postao je jedan od najvećih svetskih regiona za razvoj vetroelektrana.

„Velika Britanija pravi veliku grešku. Otvorite Severno more. Otarasite se vetrenjača!“ Tramp je rekao u objavi na svojoj platformi za društvene mreže Truth Social.

Klimatski skeptični Tramp se dugo protivio vetroparkovima. Godine 2015. neuspešno se borio protiv planova da se izgradi jedan u blizini njegovog luksuznog golf terena u Škotskoj.

Njegova objava u petak uključivala je vezu do izveštaja od prošlog novembra o američkom

proizvođaču nafte i gasa APA Corp. Kompanija planira da izađe iz Severnog mora do kraja 2029. Kompanija očekuje proizvodnju u Severnom moru da padne za 20% u odnosu na prethodnu godinu 2025.

Laburistička vlada premijera Kira Starmera pobedila je na prošlogodišnjim izborima uz obećanje da će izgraditi britansku ekonomiju sa niskim sadržajem ugljenika. Vlada ima za cilj da učtverostruči priobalne kapaciteta za proizvodnju vetra do 2030. godine na 60 gigavata kao deo ciljeva za smanjenje emisije ugljenika i poboljšanje kvaliteta vazduha.

U oktobru je britanska vlada saopštila da će povećati porez na neočekivane prihode za proizvođače nafte i gasa u Severnom moru na 38% sa 35% i produžiti porez za jednu godinu. Vlada želi da prihod od nafte i gasa iskoristi za

prikupljanje sredstava za projekte obnovljive energije.

Naftne i gasne kompanije su saopštile da bi viša poreska stopa mogla dovesti do pada investicija. Neke kompanije su prodale imovinu, dok su druge spojile poslovanje i pokušale da diverzifikuju u druge regione.

Upitan o Trampovim primedbama, portparol britanske vlade je rekao da će nastaviti da daje prioritet „pravičnoj, uređenoj i prosperitetnoj tranziciji u Severnom moru u skladu sa našom klimom i zakonskom obavezom“.

„Moramo da zamenimo našu zavisnost od nestabilnih tržišta fosilnih goriva čistom, domaćom električnom energijom koja se kontroliše u Britaniji – što je najbolji način da zaštitimo obveznike računa i povećamo našu energetska nezavisnost“, dodao je portparol, prenosi **Reuters**.

Claire Coutinho, ministarka energetike u senci opozicione Konzervativne partije, rekla je u postu na mreži Iks kao odgovor na Trampove komentare da „nijedna druga velika ekonomija ne gasi domaću proizvodnju nafte i gasa... To je potpuno ludo“.

Naftne kompanije napuštaju Severno more kako bi se fokusirale na novije basene. Proizvodnja je opala sa vrhunca od 4,4 miliona barela ekvivalenta nafte dnevno (boed) na početku milenijuma na oko 1,3 miliona boeda sada.

Britanija i zemlje u kontinentalnoj Evropi nadgledale su veliki razvoj vetroelektrana na moru, ali je rast sektora zaustavljen jer su troškovi rasli zbog tehničkih problema i problema u lancu snabdevanja, kao i viših kamatnih stopa.

Neki programeri preispituju svoja ulaganja u vetroelektrane na moru, ili su pretpostavili da će biti obezvređenja, zbog rastućih troškova izgradnje vetroelektrana koje mogu biti udaljene više od 100 km (60 milja) od obale.

Orsted, najveći svjetski proizvođač vetroelektrana na moru, smanjio je svoje ciljeve ulaganja i kapaciteta prošle godine.

Britanija ima cilj da u velikoj meri dekarbonizira svoj energetska sektor do 2030. godine, što će značiti smanjenje njenog oslanjanja na elektrane na gas i brzo povećanje kapaciteta obnovljive energije

Kijev i Moskva potvrdili: Nema više protoka gasa preko Ukrajine

Kijev i Moskva potvrdili su u dva odvojena saopštenja da su isporuke ruskog gasa preko Ukrajine definitivno prekinute početkom januara, posle isteka petogodišnjeg ugovora koje su dve strane potpisale krajem 2019. godine.

- Zaustavili smo tranzit ruskog gasa, to je istorijski događaj. Rusija gubi tržišta, i podnosiće finansijske gubitke - rekao je ukrajinski ministar energetike German Galuščenko, prenela je njegova služba.

Ruski Gazprom je saopštio da od gas nije isporučen za tranzit preko Ukrajine.

- Zbog ponovljenog i izričitog odbijanja ukrajinske strane da produži taj sporazum, Gazprom je lišen tehničke i pravne mogućnosti da snabde gas za tranzit preko Ukrajine od 1. januara -saopštila je ruska državna gasna kompanija.

Ukrajinski ministar Galuščenko rekao je da je Kijev obavestio svoje "međunarodne partnere" o prekidu tranzita gasa, koji je najavljivan mesecima.

Poslednjih nedelja Mađarska i Slovačka su se žalile što će im gas biti prekinut 31. decembra bez realnih neposrednih mogućih alternativa. Slovački premijer Robert Fico, koji je blizak

Vladimiru Putinu i čija zemlja je veoma zavisna od snabdevanja ruskim gasom, otišao je u Moskvu 22. decembra da pokuša da nađe rešenje za ovu situaciju. Njegova nenajavljena poseta izazvala je bes ukrajinskog predsednika Volodimira Zelenskog koji je optužio Fica da hoće da "pomogne Putinu".

Gazprom treba danas da prekine isporuke gasa i Moldaviji u kontekstu finansijskog spora sa tom bivšom sovjetskom republikom koja je izabrala proevropsku predsednicu države.

Ugovor kojim je omogućeno snabdevanje Evrope ruskim gasom preko Ukrajine, koji su Kijev i Moskva potpisali 2019, do jutros je bio na snazi i pored rata, a finansijski je bio isplativ za obe strane.

Posle prekida tranzita gasa preko Ukrajine i više od dve godine od sabotaže gasovoda Severni tok u Baltičkom moru, Evropa će dobijati ruski gas samo preko gasovoda Turski tok i njegovog produžetka Balkanski tok. Evropa pored toga uvozi ruski tečni prirodni gas (LNG) tankerima.

Prema zvaničnim podacima, samo 2023. godine je tranzitom preko Ukrajine u Evropu stiglo 14,65 milijardi kubnih metara gasa, prenosi Frans pres.

Prestanak dotoka gasa preko Ukrajine diže cene u nebo

Cena evropskih fjučers ugovora na prirodni gas skočila je na najviši nivo od oktobra 2023. najviše zbog prestanka gasnog aranžmana preko Ukrajine.

Cena je u Holandiji, porasla je za više od 4% na 51 evro po megavat-satu, što je najviši nivo od oktobra 2023. godine, pre nego što je malo popustila, prvog trgovačkog dana nakon što je ruski gas prestao da dotiče u Evropu preko Ukrajine.

Niske temperature širom severa regiona pogurale su cene naviše uz gubitak od 5% uvoza prirodnog gasa u EU pošto je prekinut dotok gasa preko Ukrajine.

Evropske zalihe gasa su se iscrpljivale najbržim tempom od 2021. godine, na oko 75% zbog posebno hladnog vremena u Evropi tokom proteklih nedelja.

Prema podacima industrijske organizacije Gas

Infrastructure Europe, količina gasa u skladištima bloka smanjena je za oko 19 odsto od kraja septembra, kada se završava sezona dopune, do sredine decembra.

Ne postoji rizik od trenutne energetske krize ili manjka u Evropi, a Evropska unija (EU) ne očekuje trenutni uticaj na potrošačke cene. Ali čini se da je Evropa podložnija nestabilnosti tržišta ako želi da zameni prirodni gas koji nedostaje, pošto cene gasa rastu za 50% u odnosu na prethodnu godinu. Više cene energije mogle bi dodatno naštetiti konkurentnosti bloka i povećati troškove za domaćinstva.

Cene bi takođe mogle da porastu ako se Evropa okrene povećanju uvoza tečnog prirodnog gasa (LNG).

Centralnoevropske zemlje su najugroženije da izgube pristup ruskom prirodnom gasu preko Ukrajine, iako imaju alternativni pravac, Turski

tok, za prijem ruskog prirodnog gasa, ali ta veza nije dovoljna da u potpunosti nadoknadi gubitak ukrajinske rute.

Uticao će se posebno osetiti u Mađarskoj i Slovačkoj, za koje je ukrajinska tranzitna ruta zadovoljila 65 odsto potražnje za gasom 2023. godine, navodi Bruegel.

Evropska komisija je iznela nekoliko rešenja za pomoć pogođenim zemljama, uključujući ispunjavanje potreba snabdevanjem grčkog, turskog i rumunskog gasa preko transbalkanske rute.

Sve zajedno, nema bojazni da će EU ostati bez

gasa ove zime, međutim, punjenje njegovog skladišta moglo bi biti skuplje nego što se očekivalo.

Cene gasa za sledeće leto nedavno su porasle iznad onih za zimu 2025-26, što će poskupiti obnavljanje zaliha, izveštava Bloomberg, citirajući Arnea Lomana Rasmusena, glavnog analitičara Globalnog menadžmenta rizika u Kopenhagenu, koji je rekao: „Postoji sve veći rizik da će EU izaći iz zime sa niskim nivoom popunjenosti skladišta gasa, zbog čega će njihovo popunjavanje biti skupo“.

Putin ima načine da isporuči gas Evropi

Vladimir Putin je možda izgubio deo prihoda nakon što je Kijev zatvorio svoj gasovod za ruske isporuke, ali Moskva već ima alternative za isporuku goriva koje će je zaštititi od bilo kakvog ozbiljnog ekonomskog udara, prenosi **Bnnbloomberg**.

Rusija planira da proširi izvoz tečnog prirodnog gasa, istovremeno usmeravajući gas iz gasovoda do drugih kupaca poput Kine.

„Nastavićemo da povećavamo svoj udeo na svetskim tržištima LNG“ čak i kada sankcije imaju za cilj da zaustave ovaj rast, rekao je Putin tokom svoje godišnje konferencije za novinare 19. decembra. Takođe je izrazio uverenje da će ruski gasni gigant Gazprom PJSC preživeti prekid transporta kroz Ukrajinu.

Uprkos pozivima da se zabrani takve isporuke, Evropa kupuje rekordnu količinu LNG iz Rusije, pretežno iz fabrike Jamal LNG, koju vodi Novatek PJSC.

Obim je premašio ono što je Rusija prodavala preko Ukrajine pre januara. 1, kada je Kijev, odbijajući da dozvoli više tranzita koji finansira moskovsku ratnu mašinu, zatvorio pet decenija staru rutu kroz svoju teritoriju.

Situacija naglašava koliko je Evropi teško da prekine veze sa Rusijom, koja se u poslednjoj deceniji učvrstila kao ključni snabdevač robom za kontinent. Takođe baca reflektor na to kako je invazija na Ukrajinu u februaru 2022. primorala Rusiju da nastavi da prilagođava svoju trgovinsku mrežu. Ipak, Moskva je pokazala da čak i kada se

jedan put ka tržištima zatvori, često postoje drugi otvoreni za Rusiju.

Ukupni izvoz LNG iz Rusije dostigao je rekord prošle godine. Pre sukoba u Ukrajini, Rusija je prodavala Evropi oko 155 milijardi kubnih metara gasa iz gasovoda godišnje. Godine 2024. zemlja je izvezla oko 30 milijardi kubnih metara gasa u region, pri čemu je više od polovine količine išlo preko Ukrajine.

Budući da je većina ruskog gasa već prestala da dotiče u Evropu, prekid ukrajinske linije neće mnogo uticati na ekonomiju, rekla je Tatjana Orlova, ekonomista u Okford Economics.

„Evropi će i dalje biti potreban gas jer svi njeni naponi da se odvikne od ruskog gasa nisu bili uspešni“, rekla je Orlova. „Verovatno će se završiti kupovinom više ruskog LNG-a kako bi se nadoknadio pad uvoza prirodnog gasa iz Rusije“, rekla je ona.

Prema podacima Bloomberga Gazprom je 2024. godine preko Ukrajine prodao gas u vrednosti od oko 6 milijardi dolara. Ipak, većina ekonomista i istraživača predviđa prigušeni efekat na privredu od lišavanja te prodaje. Rusija će izgubiti ekvivalent od oko 0,2% do 0,3% bruto domaćeg proizvoda, prema različitim procenama analitičara.

„Brojke su premale da bi napravile udubljenje u Putinovoj ratnoj mašini“, rekao je Dejvid Oksli, ekonomista u Capital Economics-u. Poređenja radi, Ukrajina će izgubiti oko 0,5% BDP-a, rekao je

on, po osnovu prestanka naknada koje je prikupljala za tranzit gasa.

Prema njegovim procenama, Slovačka, koja u velikoj meri zavisi od ruskog gasa i koja takođe zarađuje od tranzitnih naknada, trebalo bi da izgubi 0,3% BDP-a.

Pored prodaje LNG-a, Rusija ima i druge opcije gasovoda za isporuku gasa koje će pomoći da se nadoknadi gubitak rute kroz Ukrajinu.

Predviđeno je da će isporuke u Kinu, koja prestiže Evropu kao najveće tržište za ruski gas, dostići oko rekordnih 31 milijardu kubnih metara 2024. Ove godine bi trebalo da porastu na 38 milijardi kubnih metara pošto je veza Snaga Sibira dostigao pun projektni kapacitet.

To bi nadoknadio polovinu izgubljenih količina kada se tranzit preko Ukrajine završio, prema procenama Sergeja Vakulena, naučnika Karnegijeve zadužbine za međunarodni mir.

Gazprom bi mogao da proda više preko Turskog toka, direktnog gasovoda između Rusije i Turske ispod Crnog mora, koji takođe pomaže u snabdevanju nekih evropskih klijenata. Gazprom bi 2025. godine mogao da proda 25 milijardi kubnih metara Turskoj i 15 milijardi kubnih metara Evropi preko Turskog toka, ocenjuje Vakulenko.

Rusija planira da preusmeri deo goriva u zemlje centralne Azije i radiće na povećanju kapaciteta gasovoda iz sovjetskog doba od Rusije do Uzbekistana preko Kazahstana.

Fico tvrdi da je obezbedio snabdevanje Slovačke gasom

Premijer Slovačke Robert Fico tvrdi da je obezbedio snabdevanje zemlje gasom tokom posete sa ruskim predsednikom Vladimirom Putinom u Moskvi prošlog meseca, neposredno pre nego što je Ukrajina zaustavila tranzit gasa iz Rusije početkom 2025, prenosi **Reuters**.

„Morao sam da obezbedim na minimum gasa za domaću potrošnju Slovačke – što mi imamo“, rekao je Fico u video snimku na Fejsbuku.

Fico nije izneo više detalja, a vladina kancelarija nije odmah odgovorila na zahtev za komentar.

Fico je optužio Kijev da je ošteti Slovačku time što nije produžio ugovor o tranzitu ruskog gasa koji je istekao krajem 2024. i zapretio je da će prekinuti dotok struje Ukrajini i smanjiti pomoć za

njene izbeglice.

Slovačka je nastavila da dobija gas koji dolazi preko Mađarske, koja ruski gas dobija Turskim tokom, od prestanka tokova iz Ukrajine, pokazuju podaci slovačkog operatera mreže za prenos gasa Eustream.

Fico je rekao da ju je zaustavljanje iz Ukrajine koštalo 500 miliona evra tranzitnih naknada i milijardu evra viših cena gasa.

Fico bi se u četvrtak u Briselu trebao sastati sa zvaničnicima Evropske komisije kako bi razgovarali o obustavi ukrajinskog tranzita gasa. Ukrajinski predsednik Volodimir Zelenski optužio je Fica da je po nalogu Rusije otvorio „drugi energetska front“ protiv Ukrajine.

Rusija pretekla SAD u snabdevanju EU gasom

Rusija je 2024. godine povećala izvoz gasa u Evropsku uniju na 54,45 milijardi kubnih metara, pretekavši SAD, pokazuju podaci analitičke kompanije „Bruegel“.

Prema izveštajima, Evropska unija je 2024. uvezla 297,9 milijardi kubnih metara gasa, od čega je 54,45 milijardi kupljeno od Rusije. To je 21 odsto više od količine stečene 2023. godine (45 milijardi kubnih metara), prenosi **Seebiz**.

Prema ovim podacima, ruski udeo na tržištu gasa EU porastao je sa 14,2 odsto na 18,3 odsto u

protekloj godini. Time je Rusija postala drugi najveći izvoznik „plavog energenta“ u EU.

Evropska unija je prošle godine najviše gasa kupila od Norveške - 93,3 milijarde kubnih metara. Na tu zemlju otpada 31,3 odsto ukupnog gasa uvezenog u EU, dok je pre godinu dana taj udeo iznosio 28,6 odsto.

Sjedinjene Američke Države, koje su 2023. bile drugi glavni izvoznik gasa u EU, 2024. smanjile su uvoz za skoro 18 odsto - na 51,3 milijarde kubnih metara, pa su tako pale na treće mesto kao glavni dobavljači tog energenta.

Njihovo učešće u uvozu palo je tokom prošle godine na 17,2 odsto.

Evropska unija je takođe kupila značajne količine gasa iz Alžira, iako je i uvoz iz te zemlje pao za tri

odsto - na 32 milijarde kubnih metara, prenosi Sputnjik.

Takođe, EU je kupila po 12,7 milijardi kubnih metara gasa od Velike Britanije i Azerbejdžana.

Nemačka poslanica traži oživljavanje Severnog toka 2

Poslanica Bundestaga Sevim Dagdelen pozvala je nemačke vlasti da prestanu da daju „novčane poklone“ Kijevu nakon zaustavljanja tranzita gasa kroz Ukrajinu i da pokrenu očuvani niz gasovoda Severni tok 2, prenosi **Tass**.

„Zaustavljanjem dotoka ruskog gasa u Evropu, Ukrajina gura cene energenata još više. Nemačka

vlada i EU sa zadovoljstvom posmatraju uništavanje evropske industrije zbog visokih cena energije“, napisala je Dagdelen na svojoj stranici na platformi Iks. Pokrenite „Severni tok“ konačno! insistira ona.

Norvežani lane proizveli rekordnih 124 milijarde kubika gasa

Norveška proizvodnja prirodnog gasa porasla je za 6,9 odsto u 2024. na rekordnih 124 milijarde kubnih metara (bcm), ali se očekuje da će ove godine malo oslabiti, saopštila je u norveška direkcija za morsku obalu (NOD), prenosi **Reuters**. Norveška je postala najveći evropski snabdevač prirodnim gasom nakon ruske invazije na Ukrajinu 2022. godine, obezbeđujući oko 30% ukupnog uvoza gasa u Evropsku uniju.

„Pošto je na prelazu ove godine okončan transport gasa iz Rusije preko Ukrajine, gas iz Norveške je postao još važniji“, rekao je generalni direktor NOD-a Torgeir Stordal.

Norveška proizvodnja gasa porasla je sa 116 milijardi kubnih metara u 2023. godini, u godini koja je bila pod velikim uticajem prekida održavanja, a takođe je nadmašila rekord postavljen u 2022. od 122,8 milijardi kubnih metara, pokazali su podaci NOD-a.

Norveška proizvodnja nafte i gasa trebalo bi da padne do 2029. godine, pokazuju zvanična prognoza.

Norveška proizvodnja nafte i gasa trebalo bi da padne do 2029. godine, pokazuju zvanična prognoza.

Polje Troll u Severnom moru kojim upravlja

Equinor je proizvelo rekordnih 42,5 milijardi kubnih metara gasa prošle godine, što predstavlja više od 10% samo evropske potražnje, saopštila je kompanija ranije ove nedelje.

NOD predviđa da će Norveška proizvesti 120,4 milijardi kubnih metara gasa 2025. godine, što je pad od 2,9 odsto u odnosu na prethodnu godinu, i da će ostati blizu ovog nivoa do 2027. pre daljeg pada na 110,8 milijardi kubnih metara u 2029.

Očekuje se da će norveška proizvodnja sirove nafte ostati uglavnom nepromenjena na 102,2 miliona kubnih metara (mcm) u 2025. u poređenju sa 2024, što je ekvivalentno oko 1,8 miliona barela dnevno, pokazuju prognoze.

Očekuje se da će do 2029. proizvodnja sirove nafte pasti na 81,2 miliona kubnih metara.

NOD je rekao da su potrebna dodatna istraživanja, kao i ulaganja u postojeća otkrića i polja da bi se zaustavio očekivani pad.

„Neuspeh ulaganja dovešće do brzog ukidanja naftnih aktivnosti“, dodaje seu saopštenju.

Kritičari, međutim, kažu da su politike usmerene na nastavak istraživanja i nova dešavanja u suprotnosti sa međunarodnom posvećenošću Norveške da smanji emisije gasova staklene bašte iz svog sektora koji najviše zagađuje.

Turci traže nova nalazišta gasa u Crnom moru

Turski brod za bušenje „Fatih“ počinje novu misiju istraživanja gasa u Crnom moru, pri čemu će istraživanja biti obavljena u blizini granice sa

isključivom ekonomskom zonom (EEZ) Bugarske, saopštio je turski ministar energetike i prirodnih resursa Alparslan Bajraktar, prenosi **News.bg**.

Ministar je rekao da će brod "Fatih" isploviti iz luke Filjos u gradu Zonguldak na severozapadu Turske i da će svoju prvu misiju ove godine obaviti u jugozapadnom delu polja Sakarija. Nova lokacija je identifikovana kao perspektivna za otkrivanje novih rezervi prirodnog gasa.

„Tokom druge faze našeg rada u Crnom moru biće istražene nove lokacije, nova potencijalna ležišta i nove potencijalne rezerve“, rekao je Bajraktar.

Tokom protekle decenije, Turska je značajno proširila svoje istraživačke aktivnosti kako bi smanjila svoju zavisnost od uvoznog gasa i nafte.

Zemlja je investirala u izgradnju moderne flote brodova za bušenje i seizmiku, uključujući Fatih, Abdulhamid Han, Kanuni i lavuz, kao i seizmička plovila Oruc Reis i Barbaros Hairettin Pasha.

Fatih, koji je šesta generacija ove vrste plovila, izgrađen je u Južnoj Koreji 2011. godine i počeo je da buši 2017. godine. Brod je 2020. otkrio 320 milijardi kubnih metara gasa u polju Sakaria, a zatim još nekoliko značajnih otkrića sa ukupnom rezervom od 710 milijardi kubnih metara gasa do danas.

Rusija 2024. povećala isporuku gasa Evropi za 14 odsto

Rusija je 2024. godine povećala snabdevanje Evropi prirodnim gasom za 14 odsto u odnosu na prethodnu godinu, na 32,1 milijardu kubnih metara, prenosi **TASS**-a na osnovu podataka ruskog gasnog giganta Gazproma i Evropske mreže operatera prenosnog sistema za gas (ENTSOG).

U 2023., prema podacima Gazproma i ENTSOG-a, ruske isporuke gasa u Evropu iznosile su oko 28,15 milijardi kubnih metara.

Konkretno, isporuke gasa zapadnoevropskim i centralnoevropskim zemljama preko Ukrajine iznosile su 15,4 milijarde kubnih metara u 2024. godini, što je povećanje od šest odsto u odnosu na prethodnu godinu.

Isporuka gasa u zemlje južne i jugoistočne Evrope putem gasovoda Turski tok povećana je za 23 odsto na 16,7 milijardi kubnih metara u 2024.

Samo u decembru 2024. izvoz ruskog gasa u Evropu ovom rutom porastao je za tri odsto u odnosu na novembar.

Pored toga, prema podacima Turske Regulatorne agencije za energetska tržišta, isporuke ruskog gasa u zemlju mogle bi dostići oko 20 milijardi kubnih metara u 2024. Uz to, godišnje isporuke gasa Rusije u Evropu (uključujući Tursku) mogu dostići oko 52 milijarde kubnih metara. metara u poređenju sa 49 milijardi kubnih metara u 2023.

Sporazum o tranzitu ruskog gasa preko Ukrajine, koji je istekao 1. januara, predviđao je transport 40 milijardi kubnih metara ruskog gasa preko Ukrajine godišnje. Međutim, odbijanje Kijeva da produži ugovor primoralo je rusku kompaniju Gazprom da zaustavi tranzit gasa 1. januara ujutro, saopštio je gasni gigant.

Prvih 525 km nemačke mreže za vodonik ove godine

Očekuje se da će prvih 525 kilometara nove nemačke nacionalne mreže za vodonik biti završeno ove godine, rekli su za **dpa** operateri gasne mreže koji stoje iza projekta.

„Trenutno nemamo saznanja o kašnjenjima nakon 2025. godine“, saopštilo je industrijsko udruženje, poznato kao FNB Gas.

Očekuje se da će vodonik koji je prihvatljiv za životnu sredinu igrati centralnu ulogu u budućem ekonomskom sistemu Nemačke, pored električne energije iz obnovljivih izvora. Kao energent namenjen je proizvodnji električne energije u

novim gasnim elektranama kada nema sunca i vetra.

Očekuje se da će u nemačkoj proizvodnoj industriji vodonik zameniti ugljenik u proizvodnji čelika, čime se izbegavaju velike količine ugljen-dioksida štetnog za klimu.

Federalna agencija za mrežu, glavni nemački infrastrukturni organ, odobrila je takozvano jezgro vodonične mreže u oktobru. Očekuje se da će se do 2032. godine proširiti na 9.040 kilometara, povezujući važne lokacije vodonika u svim saveznim državama, kao što su luke, proizvodne lokacije i industrijski centri.

Ukupne troškove od približno 19 milijardi evra (19,6 milijardi dolara) snosiće privatna industrija, uz podršku vlade kroz ograničavanje mrežnih naknada.

Cevovod vodonika trebalo bi da ide od Baltičkog mora do istočne nemačke pokrajine Saksonija-Anhalt, pri čemu se očekuje da će ove godine biti u funkciji najduži deo osnovne mreže od skoro 400 kilometara.

Romgaz obezbedio kredit od 100 miliona evra

Rumunski proizvođač prirodnog gasa Romgaz je obezbedio kreditnu liniju od 100 miliona evra (102,8 miliona dolara) od UniCredit Bank Romania, jedinice italijanske finansijske grupe UniCredit, prenosi **Seenews**.

Romgaz će sredstva zajma koristiti za pokrivanje svojih opštih potreba i troškova, navodi se u saopštenju dostavljenom Bukureštanskoj berzi. Kredit ima rok dospeća od 24 meseca.

Nedavno je Fitch Ratings revidirao izgled Romgaza na „negativan“ sa „stabilnog“ nakon slične akcije na suvereni rejting Rumunije.

U oktobru je Romgaz prikupio 500 miliona evra

kroz prvu emisiju evroobveznica, prvu sprovedenu u okviru programa Srednjoročnih evroobveznica (EMTN) kompanije u vrednosti od 1,5 milijardi evra. Mesec dana kasnije, emisija evroobveznica je uvrštena na Bukureštansku berzu.

U prvih devet meseci 2024. Romgazov konsolidovani neto profit je porastao za 4,8% na 2,274 milijarde leja (470,1 milion dolara/457,1 milion evra), zahvaljujući eliminaciji doprinosa solidarnosti 2024. godine.

Vlada Srbije formirala timove za pregovore sa Rusima

Vlada Srbije formirala je formirala timove za pregovore sa Rusima o dugoročnom ugovoru za snabdevanje gasom i za pregovore o NIS-u, izjavila je ministarka rudarstva i energetike Dubravka Đedović Handanović, prenosi **Tanjug**.

Takođe formirano je i Koordinaciono telo koje će koordinisati rad ta dva tima, na čelu sa premijerom Milošem Vučevićem, rekla je Đedović Handanović.

Ona je dodala da će i ministri biti deo timova i da će vlada nastojati da se efekti najavljenih američkih sankcija NIS-u ne preliju negativno na našu privredu.

"Nastojaćemo i da obezbedimo po najboljim uslovima novi dugoročni ugovor o snabdevanju gasa sa Rusima", rekla je ministarka.

Ona je istakla da građani ne bi trebalo da brinu, jer će nadležni iznaći najbolje moguće rešenja da građani ne bi bili ugroženi.

"Vesti koje dobijamo u vezi sankcija NIS-u, nisu dobre ali mi ćemo u narednim danima i nedeljama raditi na tome da očuvamo energetska stabilnost i sigurnost, a time i našu ekonomiju i privredu i da se ti efekti ne preliju na poslovanje, pošto energent kao što je nafta, utiče na privredne aktivnosti ali i građane. Naš cilj jeste da nađemo najbolja rešenja da negativnih uticaja ne bude", istakla je ona.

Navela je da još ne može da kaže koja su to rešenja, da se radi na više scenarija, da mora da se sačeka da se dobije dokument i da se vidi kako će on biti krajnje formulisan, da li su sankcije u

odnosu na sveobuhvatno vlasništvo ili na većinsko ili na kontrolni paket.

"Najbitnije je da razgovaramo i sa jednom i sa drugom stranom, ali pre svega sa Ruskom Federacijom koja je naš partner u energetska sektoru. Mi se snabdevamo gasom, pre svega zahvaljujući Rusiji i dobrim odnosima sa Rusijom. Mi to moramo da očuvamo i to je apsolutni prioritet. I u tom duhu ćemo te razgovore i voditi, naravno na čelu sa predsednikom Vučićem, koji je najavio razgovore sa predsednikom Putinom i to je jako bitno", naglasila je ministarka.

Dodala je da Srbiju u 2025. godini čeka obnavljanje dugoročnog gasnog aranžmana sa Rusijom, da smo ove zime obezbedili i dodatne količine gasa, pre svega iz Ruske federacije i neke dodatne manje iz Azerbejdžana.

To, prema njenim rečima, podiže našu energetska sigurnost, ali kada je nafta u pitanju, ove odluke će uticati i na Rafineriju i na Petrohemiju, a potencijalno i na druge industrije koje su usko povezane.

"Međutim, građani Srbije ne treba da brinu, mi ćemo iznaći najbolje moguće rešenje da građani ne bi bili ugroženi," poručila je ona u izjavi za Tanjug.

Navela je da je NIS i do sada imao određenih poteškoća i kada je nabavka rezervnih delova u pitanju, pre svega sa Zapada, znači iz zemalja Evropske unije, ali i SAD i kada je reč o finansiranju projekata prvenstveno od zapadnih banaka, ali je te prepreke savladavao uspešno.

Vučić: Srbija će očuvati energetska bezbednost

Predsednik Srbije Aleksandar Vučić rekao je da je sa podsekretarom Sjedinjenih Američkih Država za ekonomski rast, energetiku i životnu sredinu Hozeom Fernandezom imao otvoren i težak razgovor na temu energetike i mogućih sankcija NIS-u, prenosi **Srna**.

Posebna tema razgovora predsednika Vučića i podsekretara SAD bile su sankcije o kojima će javnost obavestiti u narednim danima.

"Otvoren, iskren i težak razgovor sa Fernandezom. Razgovarali smo o važnim pitanjima bilateralne saradnje Srbije i SAD, naročito u oblasti energetike.

Posebna tema su bile sankcije, a potpune detalje, moći ću da otkrijem u roku od nekoliko dana. Svakako, nemam previše lepih vesti za građane Srbije, ali Srbija će očuvati svoju stabilnost i energetska bezbednost", napisao je predsednik Vučić na Instagram profilu *buducnostsrbiav*.

State Department: Ne prejudiciramo sankcije NIS-u

U američkom State departmentu nemaju komentar na najnoviju izjavu predsednika Srbije Aleksandra Vučića da će Sjedinjene Američke Države (SAD) uvesti sankcije Naftnoj industriji Srbije (NIS) zbog većinskog ruskog vlasništva, prenosi **Seebiz**.

„Generalno, ne komentarišemo privatne diplomatske razgovore i ne prejudiciramo sankcije“, navodi se u kratkom odgovoru američkog State Departmenta na upit Radija Slobodna Evropa (RSE).

Vučić je više puta govorio o tome da će SAD uvesti sankcije NIS-u.

4. januara izjavio da mu je podsekretar SAD za ekonomski rast, energetiku i životnu sredinu

Hoze (Jose) Fernandez potvrdio da će ta zemlja uvesti direktne sankcije NIS-u.

Prethodno je američki ambasador u Srbiji Kristofer Hil 23. decembra izjavio RTS-u da nema najava da će biti uvedene sankcije NIS-u zbog ruskog vlasništva.

Hil je tada rekao da postoji zabrinutost da li NIS u ruskim rukama na neki način pomaže finansiranju rata u Ukrajini i da su to legitimna pitanja koja treba pažljivo razmotriti.

U međuvremenu, Vlada Srbije usvojila je Odluku o obrazovanju Koordinacionog tela u cilju obezbeđivanja sigurnog snabdevanja naftom i gasom zbog, kako je navedeno, potencijalnog uvođenja američkih sankcija NIS-u.

Bajatović: Srbija ima dovoljno gasa

Direktor Srbijagasa Dušan Bajatović tvrdi da Srbija ima redovno i stabilno snabdevanje gasom, da će cene za domaćinstva ostati iste, dok će za privredu, zbog rasta cena na berzi, biti nešto povećane.

Bajatović je na **RTS** naveo da se trenutno povlači 11 miliona preko Turskog, odnosno Balkanskog toka i dodao da su to direktne isporuke iz Rusije gasa.

"Mogle bi biti i veće, ali u ovom momentu nema potrebe. Imamo u Mađarskoj 100 miliona metara kubnih zaliha i povlačimo po potrebi. Ima 353 miliona metara kubnih ruskog gasa u Banatskom dvoru i ima 333 miliona metara kubnih srpskog gasa, onog koji smo mi već platili. Trenutno iz

Banatskog dvora povlačimo milion i po metara kubnih ruskog gasa, Banatski dvor ne diramo, 100 miliona u Mađarskoj ne diramo, osim ako je baš jako hladno kao što je sada", kazao je Bajatović.

Navodeći da Srbija može da ima do dva miliona kubnih gasa do kraja sezona, Bajatović je naveo da se povlači do dva miliona metara kubnih iz Azerbejdžana.

"Srbija može kada je hladno da isporuči 19 miliona metara kubnih dnevno, a ako treba i 21 milion metara kubnih. Naša procena je da eventualni pikovi koji se budu javili u Srbiji zbog povećane industrijske potrošnje mogu biti do 17 miliona metara kubnih i mi nemamo nikakav problem", kazao je on.

Sindikati najavili potpisivanje kolektivnog ugovora u INI

Tri reprezentativna sindikata u Ina Grupi, SING – Sindikat, INAŠ – Sindikat naftne industrije i Nezavisni sindikat energetike, hemije i nemetala Hrvatske (EKN) najavili su potpisivanje izmena kolektivnog ugovora za Ina Grupu, saopšteno je iz tih sindikata, prenosi **Seebiz**.

Nezavisni radnički sindikat Hrvatske ranije je najavio beli štrajk zbog, kako tvrdi, potplaćenosti radnika i pozvao sve radnike Ine da se priključe. Najavio je i protest za subotu, 18. januara 2025. godine u 11 sati ispred upravne zgrade Ine u

Zagrebu. Uprava Ine jutros je, međutim, saopštila da kolektivno pregovaraju sa tri reprezentativna sindikata koji okupljaju hiljade radnika, dok je novoosnovanih nekoliko stotina. SING, INAŠ i EKN identifikovani su kao tri reprezentativna sindikata.

- Kolektivni pregovori sa reprezentativnim sindikatima su u toku, nešto su oštiri nego prethodnih godina, proces mirenja je završen i uprava ili poslodavac je poslala novu ponudu za koju čekamo odgovor sindikata, saopštila je INA.

Kazahstan nudi milijardu dolara za Lukoilovu rafineriju u Burgasu?

Kazahstanska državna kompanija za naftu i gas KazMunaiGas je navodno ponudila milijardu dolara za kupovinu Lukoil Neftochim Burgas, jedine rafinerije u Bugarskoj koja je trenutno u vlasništvu ruskog Lukoila, prenosi [Euractiv.com](#). Rafinerija u Burgasu već dobija oko 40 odsto svojih zaliha od KazMunaiGasa, a akvizicija bi ojačala poziciju kazahstanske kompanije na evropskom tržištu.

KazMunaiGas već poseduje rumunsku rafineriju Rompetrol, koja zauzvrat poseduje nekoliko benzinskih stanica u Bugarskoj pod imenom Rompetrol. Sporazum bi više nego udvostručio evropske prerađivačke kapacitete kazahstanske kompanije.

Evropske rafinerije su povećale uvoz kazahstanske sirove nafte. Oni sada kupuju oko 80% nafte isporučene preko Kaspijskog naftovodnog konzorcijuma, u odnosu na 50% pre rata, prema podacima o praćenju brodova koje je prikupio Bloomberg.

Litasco, ogranak ruskog Lukoila sa sedištem u Švajcarskoj, već je prihvatio obavezujuće ponude nekoliko potencijalnih kupaca za rafineriju, uključujući KazMunaiGas, navodi Bloomberg.

Kazahstanska državna kompanija razgovara o finansiranju potencijalne akvizicije sa švajcarskom Vitol grupom, najvećim svetskim nezavisnim trgovcem naftom i gasom, koji je glavni igrač u Kazahstanu. Podružnica Vitola ima licencu za trgovinu električnom energijom i

gasom u Bugarskoj.

Bugarska vlada je u decembru potvrdila da je mađarska naftna i gasna kompanija MOL među kandidatima za rafineriju u Burgasu. Krajem decembra, mađarski premijer Viktor Orban posetio je Bugarsku, a kupovina je navodno bila deo zvaničnih razgovora.

Krajem 2023. Bugarska će zabraniti Lukoilu da prerađuje rusku naftu, primoravajući kompaniju da poveća snabdevanje kazahstanskom naftom na oko 40%, a ostatak će biti mešavina bliskoistočne nafte.

KazMunaiGas navodno očekuje da će proces prodaje bugarske jedinice trajati oko mesec dana, prema jednom od izvora na koje se poziva Bloomberg.

Uslov ugovora je da se novac prebaci u Litasco, koji je vlasnik Lukoila i nije pod zapadnim sankcijama. Kompanija mora da pruži garanciju da novac neće biti prebačen u Rusiju.

Prijavljena prodajna cena od oko milijardu dolara izgleda mala.

KazMunaiGas navodno traži podršku za svoju ponudu od bugarske vlade, tvrdeći da je rafinerija dizajnirana za preradu ruske nafte kvaliteta sličnog kazahstanskoj.

Bugarska vlada „budno prati proces, ali ne može biti direktno uključena u promenu vlasništva, jer trenutno postoji jedan većinski privatni vlasnik“, rekao je u decembru ministar energetike Vladimir Malinov.

OMV snabdeva Nemačku gasom iz Crnog mora

Austrijska grupa OMV snabdevaće prirodnim gasom iz svog projekta Neptun Deep u Crnom moru nemačku kompaniju Uniper od 2027. godine, potvrdila su za Reuters tri osobe koje su upoznate sa tim, dok Evropa traži nove načine da poveća svoju energetska bezbednost nakon raskola sa Rusijom, prenosi [romaniajournal](#).

Petogodišnji ugovor za 15 teravat-sati prirodnog gasa iz projekta Neptun Deep, koji ranije nije obelodanjen, dolazi nakon što je Rusija prošlog meseca prestala da isporučuje gas preko Ukrajine i nakon šireg smanjenja kupovine energenata od strane EU.

Ukupan obim ugovora predstavlja približno 1,5% nemačkog uvoza gasa 2024. godine i bio bi prvi ugovor o snabdevanju iz dugoočekivanog projekta vađenja gasa iz dubokog mora, više od decenije nakon što je gas prvi put otkriven u rumunskom delu Crnog More.

Rumunsko ministarstvo energetike saopštilo je da će obim prirodnog gasa u Nemačku, po ugovoru koji su ranije preneli mediji, predstavljati manje od 1% ukupne procenjene proizvodnje crnomorskog polja, koje ima procenjene rezerve od preko 100 milijardi kubnih metara prirodnog gasa, preneo je Agerpres, a prenosi Bursa.ro.

Neptun Deep, za koji se očekuje da počne proizvodnju 2027. godine, sadrži oko 100 milijardi kubnih metara (bcm) gasa, što ga čini jednim od najvažnijih polja prirodnog gasa u EU. Kada bušotina bude operativna, Rumunija će po prvi put postati najveći proizvođač gasa u EU i neto izvoznik gasa.

OMV Petrom i državni proizvođač Romgaz, koji poseduju projekat Neptun Deep u jednakim udelima, odobrili su projekat 2023. godine.

Proizvodnja sa platforme će biti oko 8 milijardi kubnih metara godišnje za oko 10 godina, što će

skoro udvostručiti proizvodnju gasa u Rumuniji. Proizvođači planiraju da prodaju gas odvojeno, ali prema rumunskom zakonu vlada će imati pravo preče kupovine gasa izvučenog iz projekta.

Proizvođači gasa su rekli da postoji ogroman potencijal za dalja otkrića u rumunskim teritorijalnim vodama u Crnom moru, gde zemlja ima rezerve od oko 200 milijardi kubnih metara, što obećava da će pomoći u diversifikaciji snabdevanja u regionu.

Moldavija kupuje gas od Bugarske

Moldovagaz je kupio prirodni gas u Bugarskoj u probnom režimu, koji je u zemlju isporučen preko Transbalkanskog gasnog koridora, rekao je vršilac dužnosti predsednika Borda Moldovagaza Vadim Čeban, prenosi **Interfax**.

„U Bugarskoj je 31. decembra 2024. uspešno obavljena probna nabavka prirodnog gasa, na platformi Balkan Gas Hub, za Moldovagaz a.d. Bugarske, Rumunije i Ukrajine do tačke interkonekcije Čaušeni, na granici Republike Moldavije“, napisao je on na svom Telegram kanalu.

Čeban je takođe naglasio da je JSC Moldovagaz, zajedno sa JSC Energokom (moldavski državni uvoznik energetske resursa), "spreman da pruži pomoć, uključujući tehničku i komercijalnu podršku, Tiraspoltransgaz DOO (operator GTS-a u Pridnestrovlju - IF) u organizovanju kupovine prirodnog gasa na bilo kojoj evropskoj gasnoj

platformi pod tržišnim uslovima kako bi se stanovnicima leve obale Dnjestra obezbedili energetske resursi u trenutnoj krizi situacija“.

Moldavska strana uputila je odgovarajuće zvanično pismo rukovodstvu Tiraspoltransgaz DOO. „Prirodnim gasom se može snabdevati svim mogućim alternativnim transportnim putevima do granice Republike Moldavije, na osnovu agencijskog ugovora sa Tiraspoltransgaz doo“, napomenuo je Čeban.

Ranije je saopšteno da je Tiraspoltransgaz-Pridnestrovie LLC 1. januara obavestio potrošače o prekidu isporuke gasa zbog obustave isporuke iz Rusije. Preduzeće Tirasteploenergo saopštilo je da je u Pridnestrovlju, zbog prestanka snabdevanja gasom, obustavljena isporuka toplote i tople vode stambenim zgradama. Izuzetak su bile bolnice i socijalne ustanove.

Srbiji iz Azerbejdžana dva miliona kubika gasa dnevno

Srbija ove zime očekuje isporuku gasa iz Azerbejdžana u količini do dva miliona kubnih metara dnevno, rekla je za **Blic Biznis** ministarka rudarstva i energetike Srbije Dubravka Đedović-Handanović.

"Trenutno se u podzemnom skladištu gasa Banatski Dvor u Mađarskoj nalazi ukupno oko 440 miliona kubnih metara gasa. Pokrenuli smo i projekat proširenja Banatskog Dvora, koji će značajno povećati njegov propusni kapacitet. Osim toga, imamo obezbedili isporuke gasa iz Rusije i Azerbejdžana“, rekla je ona.

Đedović-Handanović je dodala da saradnja sa Azerbejdžanom i Rusijom obezbeđuje Srbiji stabilno i sigurno snabdevanje gasom.

"Srbija ima bezbedno snabdevanje gasom preko Balkana zahvaljujući saradnji sa Gazpromom. Dodatnu sigurnost nam daju ugovori sa Azerbejdžanom, jer ćemo ove zime od njih moći da dobijamo do 2 miliona kubnih metara gasa dnevno", dodao je ministar. .

Prema njenim rečima, „ovaj gas je važan ne samo za snabdevanje toplana i industrije, već i kao izvor energije za gasnu elektranu koju planiramo da

izgradimo u blizini grada Niša". „Delegacija Azerbejdžana je nedavno posetila Srbiju i uskoro ćemo potpisati sporazum o saradnji na ovom strateški važnom projektu“, rekla je ona.

Đedović-Handanović je istakla da su gasne elektrane od velikog značaja u periodima povećane potrošnje, jer su stabilan izvor osnovne energije.

„Iskustvo energetske krize nas uči da moramo pre svega da ojačamo sopstvene kapacitete i snabdevanje, ali i da obezbedimo bolje veze sa susednim zemljama iz kojih ili preko kojih možemo da dobijemo struju ili druge neophodne energente“, rekla je ministarka.

Među vladinim prioritetima navela je razvoj obnovljivih izvora energije, izgradnju novih gasnih veza sa Severnom Makedonijom i Rumunijom, kao i projekat naftovoda do Mađarske.

"U oblasti prenosa električne energije od posebnog su značaja projekti koji će nam

omogućiti dalje povezivanje i povećanje kapaciteta sa Crnom Gorom, Bosnom i Hercegovinom, Mađarskom i Bugarskom. Obezbeđena su i sredstva za dalju modernizaciju distributivne mreže", dodala je Đedović-Handanović.

Državna naftna kompanija Republike Azerbejdžan (SOCAR) i srpska kompanija Srbijagas potpisale su 15. novembra 2023. godine ugovor o snabdevanju Srbije azerbejdžanskim gasom. Sporazum predviđa isporuku do 400 miliona kubnih metara gasa godišnje iz Azerbejdžana u Srbiju u periodu 2024-2026, uz mogućnost povećanja obima snabdevanja od 2027. Pored toga, 26. septembra 2024. SOCAR i Srbijagas potpisali su Ugovor o kupoprodaji dodatnog azerbejdžanskog gasa Srbiji u iznosu od milion kubnih metara dnevno za period od 1.11. 2024. do 1. aprila 2025. godine.

Nacionalizuje se Moldovagaz

Premijer Moldavije Dorin Rečan naložio je pripremu za nacionalizaciju energetske kompanije Moldovagaz, u kojoj kontrolni paket pripada ruskom Gazpromu, prenosi **Seebiz**.

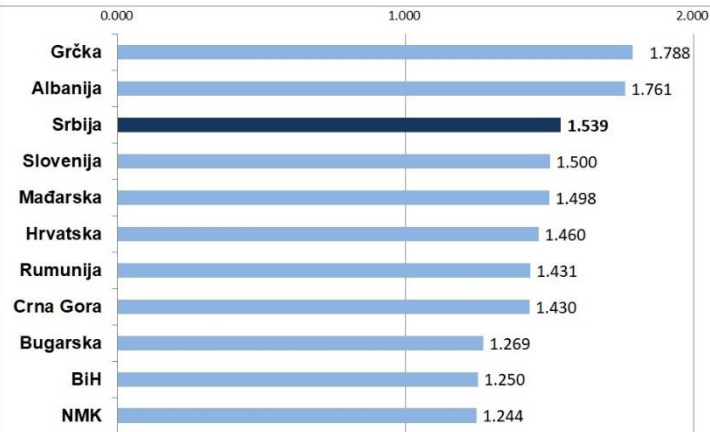
On je izrazio nezadovoljstvo odlukom Gazproma da od 1. januara obustavi isporuke gasa Moldaviji, tačnije Pridnjestrovskom regionu.

– Ova odluka je doneta u suprotnosti sa

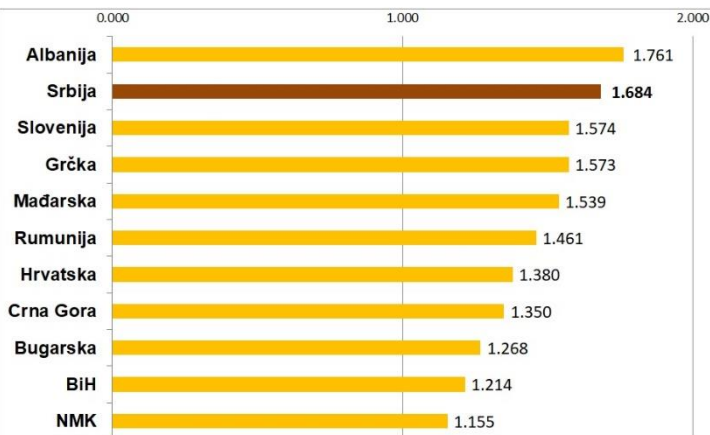
aktuelnim sporazumom Moldovagaza i Gazproma pod izgovorom istorijskog duga većeg od 700 miliona dolara. Međunarodna revizija je pokazala da dug ne postoji. Možda je taj novac potrošen na putovanja i jahte, ali je neprihvatljivo da se taj dug prebacuje na pleća građana Moldavije - rekao je Rečan.

Prosečne maloprodajne cene goriva u zemljama regiona 23.12.2024. izraženo u EUR po srednjem kursu nacionalnih banaka

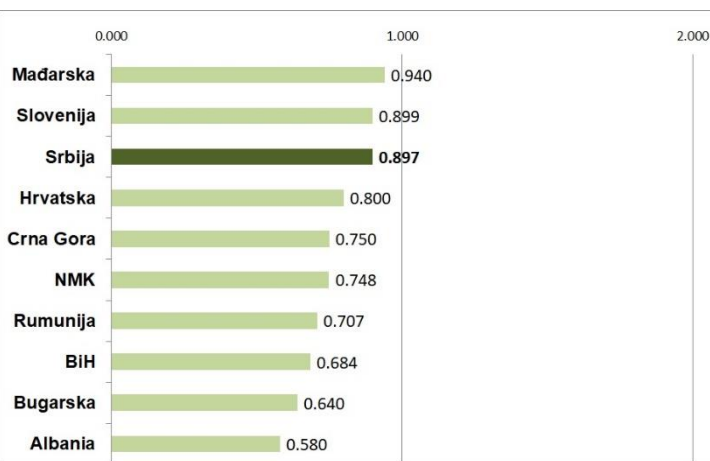
Benzin BMB 95 EN228 (EUR/l)		
	BMB 95 (EN 228)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
		
Grčka	1.788	+21.63%
Albanija	1.761	+19.81%
Srbija	1.539	+4.66%
Slovenija	1.500	+2.06%
Mađarska	1.498	+1.93%
Hrvatska	1.460	-0.69%
Rumunija	1.431	-2.63%
Crna Gora	1.430	-2.73%
Bugarska	1.269	-13.69%
BiH	1.250	-14.97%
NMK	1.244	-15.38%
Prosečna cena u regionu	1.470	

Dizel EN590 (EUR/l)		
	Evro dizel	u odnosu na prosečnu cenu regiona
		
Albanija	1.761	+21.39%
Srbija	1.684	+16.05%
Slovenija	1.574	+8.47%
Grčka	1.573	+8.41%
Mađarska	1.539	+6.10%
Rumunija	1.461	+0.72%
Hrvatska	1.380	-4.89%
Crna Gora	1.350	-6.96%
Bugarska	1.268	-12.58%
BiH	1.214	-16.31%
NMK	1.155	-20.43%
Prosečna cena u regionu	1.451	

TNG Autogas EN589 (EUR/l)		
	TNG autogas (EN 589)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
		
Mađarska	0.940	+22.96%
Slovenija	0.899	+17.52%
Srbija	0.897	+17.37%
Hrvatska	0.800	+4.63%
Crna Gora	0.750	-1.91%
NMK	0.748	-2.17%
Rumunija	0.707	-7.48%
BiH	0.684	-10.58%
Bugarska	0.640	-16.24%
Albania	0.580	-24.10%
Prosečna cena u regionu	0.765	

Udruženje naftnih kompanija Srbije www.unks.rs
Vladimira Popovića 6, Novi Beograd --- office@unks.rs --- 011 71 21 750

WPC
ENERGY
SERBIA

**NACIONALNI
ENERGETSKI
KOMITET**

NEDELJA NEDELJA

ANALIZE • VESTI • STAVOVI

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav,
ili opredeljenje WPC Energy prema temama kojima se bave
